

Kylien kehittämisohjelmaan kirjatuilla toimenpiteillä turvataan kylien nykyisten ja uusien asukkaiden mahdollisuus elää, asua ja toimia yrittäjinä maaseudulla. Tavoitteiden toteutuminen vaatii kokonaisvaltaista yhteistyötä sekä hyvää vuorovaikutusta eri toimijoiden välillä.

Keuruun Kylät 2020

Kylien
kehittämisohjelma

SISÄLLYS

KEURUUN KYLIEN KEHITTÄMISOHJELMA 2020	2
ESIPUHE	2
VAHVA JA ELINVOIMAINEN KEURUU	3
ASUMME JA YRITÄMME	4
TONTIT JA RAKENTAMINEN.....	4
LUODAAAN EDELITYKSIÄ YRITTÄJYYDELLE.....	5
ELINYMPÄRISTÖ JA MAISEMANHOITO.....	6
VESIHUOLTO, JÄTEHUOLTO.....	6
TIET JA TIETOLIIKENNEYHTEYDET	7
TURVALLISUUS.....	8
MAASEUTUASUMISTA TUKEVAT PALVELUT.....	8
MEIDÄT TUNNETAAN.....	11
MARKKINOINTI	11
SUUNNITELMALLISUUS JA SÄÄNNÖLLISYYS.....	12
YHTEISTYÖMME TOIMII.....	14
ASENNE- JA ARVOILMAPIIRI	14
YHDISTYSTEN ROOLI	15
TUTUSTUTAAN – PÄÄTTÄJÄT JA KYLÄLÄISET	15
OHJELMAN PÄIVITTÄMINEN	16
KYLÄPARLAMENTTI - YHTEISTOIMINNAN JA VAIKUTTAMISEN KANAVA.....	17
TOIMINTA-AJATUS.....	17
JÄSENET	18
TEHTÄVÄT	18
TOIMINTATAVAT	18
KOKOUKSET	19
TOIMINTAPERIAATTEIDEN MUUTTAMINEN JA KYLÄPARLAMENTIN PURKAMINEN.....	19

KEURUUN KYLIEN KEHITTÄMISOHJELMA 2020

ESIPUHE

Tämä Keuruun kylien ja kaupungin välisen aktiivisen yhteistyön työvälineeksi laadittu ohjelma on tarkoitettu sekä kylien toimijoiden käyttöön että kaupungin päätöksenteon tueksi. Ohjelman sisältö toimii kaupungin päätöksenteossa kylien kehittämistyön suunnannäyttäjänä siten, että tehtävät päätökset mahdollistavat kyläseutujen elinvoimaisuuden ja elinolosuhteiden kehittämisen edelleen. Laajemman kyliä koskevan kehittämistyön lisäksi ohjelma on tarkoitettu avuksi ja käsikirjaksi myös yksittäisen kyläkohtaisen toiminnan suunnitteluun ja kehittämiseen.

Vuoteen 2020 asti ulottuvan kylien kehittämishojelman runko ja teemat nousivat esiin ohjelman laatimisen aloitustyöpajassa. Myöhemmin teemoihin on tuotettu lisää sisältöä kyläkyselyllä ja kyläilloissa.

Kehittämishojelman keskeiset tavoitteet ovat:

- 1. Asumisen ja yrittämisen edellytykset ovat kunnossa**
- 2. Keuruun kylät ja kyläläiset tunnetaan meillä ja muualla**
- 3. Yhteistyö toimii monitahoisesti**

Tavoitteisiin pääsemiseksi työpajojen, kyläkyselyn ja kyläiltojen tulokset on muokattu toimenpidekokonaisuuksiksi. Kirjatuista kokonaisuuksista kylät voivat valita omaan kyläkohtaiseen kehittämissuunnitelmaansa parhaiten sopivat osat. Kehittämishojelmaa ei ole tarkoitettu toteutettavaksi kerralla alusta loppuun, vaan kukin käyttäjä voi poimia omaan tilanteeseensa parhaiten sopivat vinkit ja toimintamallit.

Ohjelman laatimiseen ovat osallistuneet kyläläiset, kyläyhdistykset, kaupungin päättäjät ja virkamiehet. Kysely, kyläillat ja kehittämishojelman aloitustyöpaja sekä ohjelman kirjoittaminen toteutettiin osana Keuruun kaupungin Kylävoimaa-hanketta (2012-2014).

Elinvoimaiset ja aktiiviset kyläyhteisöt ovat omalta osaltaan siivittämässä eteenpäin koko Keuruuta. Menestyksekkään paikallisen kehittämistyön edellytyksiä ovat yhteisten tavoitteiden lisäksi jatkuva uusiutumishalu ja -kyky sekä aktiivinen toimeen tarttuminen tavoitteiden saavuttamiseksi. Tämän asiakirjan tarkoitus on puretua myös niihin keinoihin, joilla tavoitteisiin päästään.

VAHVA JA ELINVOIMAINEN KEURUU

Keuruu muodostuu kolmesta taajama-alueesta (Keuruu, Haapamäki ja Pihlajavesi) sekä niitä ympäröivistä kylä- ja haja-asutusalueista. Kehittämisohjelmaan kirjatulla toimenpiteillä turvataan kylien nykyisten ja uusien asukkaiden mahdollisuus elää, asua ja toimia yrittäjinä maaseudulla. Tavoitteiden toteutuminen vaatii kokonaisvaltaista yhteistyötä sekä hyvää vuorovaikutusta eri toimijoiden välillä.

Uusien ja aktiivisten asukkaiden saamiseksi Keuruulle kunkin kylän on paitsi annettava myönteinen vaikutelma mahdollisille uusille muuttajille, myös oltava aidosti avoin ja hyvä koti niin vakituksille kuin vapaa-ajan asukkaillekin. Kehittämistoimenpiteiden tarkoituksena on säilyttää nykytilanteesta parhaimmat piirteet ja vahvistaa niitä siten, että kylien elinvoimaisuus lisääntyy ja tulevaisuus on turvattu. Kyläasumisen on oltava jatkossakin haluttava vaihtoehto!

Kehittämisohjelmaa kootessa on huomioitu Keuruun 2017 kunta- ja palvelustrategiaan kirjatut kylä- ja haja-asutusalueita koskevat seikat. Kunta- ja palvelustrategia on laadittu vuonna 2012, ja sen sisältämät tavoitteet on asetettu vuoteen 2017 ja toimenpiteet kohdistettu vuosille 2012 - 2016. Keuruun kylien kehittämisohjelmaa kirjoitettaessa on huomioitu lisäksi palvelujen ja toiminnan nykytaso (2013) siten, että tulevien vuosien aikana tulevia muutoksia on mahdollista seurata.

Keuruun Kunta- ja palvelustrategia 2017 tukee omalta osaltaan mainiosti kylien kehittämistyötä. Keuruun Maaseudun kehittämisohjelmaa 2014-2020 laadittaessa on huomioitu kylien toimintaympäristö useasta näkökulmasta tarkasteltuna.

Kehittämisohjelman tavoitteiden saavuttamista voidaan mitata kunkin tavoitteen kohdalla olevalla kysymyssarjalla. Kysymyssarjaa voidaan muokata kylän omien tarpeiden mukaiseksi ja sitä voidaan käyttää myös kyläsuunnitelmien päivittämisen apuvälineenä. Ohjelman tavoitteiden saavuttaminen ei tarkoita vain määrällisiä lukuja, vaan esimerkiksi onnistumisen tunne, yhteenkuuluvuus ja osallistuminen kylän tapahtumiin ovat tärkeitä tunnusmerkkejä toiminnan kehittämisessä.

ASUMME JA YRITÄMME

TAVOITE: Keuruun kylät ovat hyviä ja houkuttelevia asuinpaikkoja. Kylillä asumisen edellytykset ovat hyvät: vesihuolto, jätehuolto, tiet ja tietoliikenneyhteydet toimivat. Uusille asukkaille on tarjolla tontteja sekä asuntoja ja heidät toivotetaan tervetulleiksi. Vapaa-ajan asukkaat viihtyvät kylillä ja he osallistuvat aktiivisesti toimintaan. Kylä on avoin uusille ideoille ja toimintatavoille. Kylällä katsotaan tulevaisuuteen ja uudistutaan menneisyyttä arvostaen.

MITTARIT: Tavoitteen saavuttamista voidaan mitata esimerkiksi seuraavilla muutoksilla

- kylän tulevaisuus nähdään positiivisena
- asukkaiden tyytyväisyys tietoliikenneyhteysien toimivuuteen ja riittävyyteen
- asukkaiden tyytyväisyys vesihuollon, jätehuollon ja tiestön toimivuuteen
- asukkaiden tyytyväisyys ympäristön tilaan
- tarjolla olevien tonttien ja/tai asuntojen määrä
- yhteismarkkinointirenkaiden ja osuuskuntien määrä
- kylälle muuttaneiden uusien asukkaiden määrä
- vapaa-ajanasukkaiden aktiivisuus ja osallistuminen kylän toimintaan
- toimintaan osallistuneiden asukkaiden aktiivisuus ja osallistujien määrä

Keuruu 2017 kunta- ja palvelustrategia

Ote kohdasta; Moderni ja viihtyisä asuin ympäristö

Vireitä asuinkyliä Keuruun eri osissa: "... Asuinpaikan voi valita oman elämäntilanteen mukaan monipuolisesta valikoimasta asteikolla taajama - kylä - haja-asutus. Vapaa-ajan asukkaat ovat mukana yhteisessä toiminnassa."

TONTIT JA RAKENTAMINEN

Keuruulla asuinpaikan voi valita oman elämäntilanteen mukaan monipuolisesta valikoimasta. Keuruun kaupungin rakennusvalvonta ohjaa ja neuvoo asukkaita tonttitarjontaan ja rakentamiseen liittyvissä asioissa. Viehättävät haja-asutus ja kyläalueet tehdään näkyviksi ja tunnetuiksi jatkuvalla, hyvin tehdyllä markkinoinnilla.

Toimenpiteet uusien asukkaiden saamiseksi voivat olla esimerkiksi:

- Otetaan selville mahdolliset myytävät tontit sekä rakennukset yhteistyössä maanomistajien kanssa
- Selvitetään kyläkaavan tarve ja toteutetaan se yhteistyössä kaupungin kanssa
- Markkinoidaan rakennuspaikkoja, tontteja ja rakennuksia
- Merkitään rakennuspaikat ja tontit kyltein, joissa myyjän yhteystiedot sekä lisätään tiedot kylän kotisivuille ja linkillä Keuruun kaupungin kotisivuille
- Järjestetään markkinointitilaisuuksia yleisötapatumien yhteydessä
- Jaetaan ohjeistusta kesäasunnon muuttamiseksi ympärivuotiseksi asunnoksi
- Kerrotaan Keuruun alueen palveluista yhteistyössä kaupungin kanssa
- Toivotetaan uudet asukkaat tervetulleeksi kylälle ominaisella tervetulo-paketilla
- Nimetään kylälle yhdyshenkilö, johon uudet asukkaat voivat ottaa yhteyttä kylää koskevissa asioissa
- Muistetaan kylälle muuttavia uusia lapsiperheitä/lapsia ja kerrotaan lapsille suunnatusta toiminnasta

LUODAN EDELITYKSIÄ YRITTÄJYYDELLE

Kylillä arvostetaan yrittäjyyttä ja nähdään mahdollisuuksia yrittämiseen yksin sekä yhteistyössä toisten yrittäjien kanssa. Paikalliset elinkeinopalvelut suhtautuvat kyläyrittäjyyteen myönteisesti ja tukevat kylillä tapahtuvaa yritystoimintaa.

Toimenpiteet yrittäjyyden tukemiseksi ovat esimerkiksi:

- Hyödynnetään eri elinkeinopalveluja yritysten tarpeen mukaan
- Tehdään hankintakäytännöt tutuiksi sekä ostajille että tarjoajille ja tuetaan mahdollisuuksien mukaan paikallishankintaa
- Autetaan yrittäjiä näkemään erilaisia toimintamahdollisuuksia
- Rohkaistaan yrityksiä yhteistyöhön ja toisiaan täydentävään yritystoimintaan
- Edistetään yhteismarkkinointia taajaman alueiden pienyritysten kanssa
- Kannustetaan verkostomaiseen toimintaan esimerkiksi yhteismarkkinointiin ja -hankintoihin
- Perustetaan osuuskuntia tarpeen mukaan
- Varmistetaan tietoliikenneyhteyksien toimiminen
- Markkinoidaan tontteja ja toimitiloja

Keuruu 2017 palvelu- ja kuntastrategia

Ote kohdasta; Palveluiden tuotanto

”... Palveluiden tuotantotapa valitaan kokonaistaloudellisuuden, laadun ja luotettavuuden perusteella.” ”... Tuottajana voi toimia kaupungin oma henkilöstö, yritys, säätiö tai yhdistys. Palveluiden tuotannossa arvostamme läheisyysperiaatetta ja kumppanuutta.” ”Kuntalaisia kannustetaan omatoimisuuteen ja talkootyöhön sekä käyttämään paikallisten yritysten palveluita.”

ELINYMPÄRISTÖ JA MAISEMANHOITO

Viihtyisä ja siisti elinympäristö on turvallinen ja miellyttää silmää. Kaunis maisema ja puhtaat vesistöt kutsuvat uusia asukkaita - niin vakituisia kuin vapaa-ajan viettäjiäkin. Viihtyisän ympäristön tunnusmerkkejä ovat niitetyt ja raivatut tienpientareet, aukaistut risteysalueet, hoidetut metsät ja rannat sekä siistit, romuista ja roskista vapaat piha-alueet. Kyläkohtaiset suunnitelmat ja toimenpiteet viihtyisyyden lisäämiseksi on kirjattu kyläsuunnitelmiin, joita seurataan kyläyhdistysten toimesta.

Toimenpiteet elinympäristön viihtyisyyden lisäämiseksi ovat esimerkiksi:

- Huolehditaan omasta pihasta, lähiympäristöstä, maisemanhoidosta ja vesistöjen puhtaudesta
- Osallistutaan oman kyläalueen siivous-, niitto- ja raivaustalkoisiin
- Osallistutaan tarpeen mukaan romun ja metallin keräyksiin
- Opastetaan uusia asukkaita ja vapaa-ajan asukkaita jätehuoltoasioissa
- Tarkkaillaan vesistöjen kuntoa säännöllisesti ja raportoidaan poikkeamista
- Järjestetään tarvittaessa yhteisiä rantojen niittotalkoita ja roskakalan poistoa
- Huolehditaan, että kylien yhteisillä kotisivuilla on elinympäristöön liittyvää ajantasaista tietoa ja että niihin liittyvät internet-linkit toimivat

VESIHUOLTO, JÄTEHUOLTO

Vesi- ja viemäriverkostojen rakentamisessa hyödynnetään uusinta tekniikkaa. Kylillä on mahdollisuus rakentaa vesi- ja viemäriverkostoja tarpeen mukaan esimerkiksi vesiosuuskunnan voimin. Keuruun alueen jätehuoltoa hoitavat sopimus pohjaisesti urakoitsijat, joiden kanssa jokaisen kiinteistön omistajan - myös vapaa-ajan asukkaiden, on tehtävä kiinteistökohtainen jätehuoltosopimus. Vapaa-ajan kiinteistöjen omistajat voivat liittyä olemassa oleviin yhteisiin jätteenkeräyspisteisiin tai muodostaa uuden kimppa-astian. Jätteet voi myös toimittaa lähiseudulla sijaitsevaan keräyspisteeseen sopimuksen mukaan. Jätehuoltoon liittyvistä asioista saa tietoa jätehuoltourakoitsijoilta tai Keurusselän ympäristön- ja terveydensuojelutoimistosta (kaupunki).

Toimenpiteet vesi- ja jätehuollon toiminnan varmistamiseksi ovat esimerkiksi:

- Seurataan kierrätyspisteiden siisteyttä ja siistitään niitä tarvittaessa
- Tiedotetaan kylien asukkaita säännöllisesti jätehuoltopalveluiden järjestämisestä, erityisesti huomioidaan uudet ja vapaa-ajan asukkaat
- Innovoidaan uusia kierrätysmahdollisuuksia
- Rakennetaan tarvittaessa uusia kierrätyspisteitä kylille
- Mahdollistetaan päätöksenteon kautta erilaiset voimassa olevien säädösten mukaiset vesihuolto- ja jätevesiratkaisut

TIET JA TIETOLIIKENNEYHTEYDET

Alueurakoitsijat vastaavat maanteiden hoidosta Liikenneviraston määrittelemän palvelutason mukaisesti. Tiet on jaettu käytön mukaan hoitoluokkiin, joilla toimenpideajat esimerkiksi lumen auraamisen suhteen vaihtelevat. Hoidon palvelutason toteutumisesta huolehtii Keski-Suomen ELY-keskus, jonka internetsivuilta löytyvät tarkemmat kuvaukset yksittäisten teiden hoitosuosituksista. Teiden kunnon tulee olla sellainen, että se täyttää tienkäyttäjien tarpeet vaivattomalle ja turvalliselle liikkumiselle.

Nykyaikaisen, käyttäjien tarpeisiin riittävän tietoliikenneverkon rakentaminen maaseudulle ja kyliin on ensiarvoisen tärkeää. Luotettavat ja varmat tietoliikenneyhteydet tuovat palvelut ja sähköiseen maailmaan siirtyneet useat toiminnot lähelle käyttäjänsä. Luotettavuuden ja varmuuden lisäksi maaseudun sekä kylien yrittäjät tarvitsevat liiketoimintansa sujuvuuden varmistamiseksi hyvät tiedonsiirtonopeudet.

Toimenpiteet tiestön ja tietoliikenneyhteyksien kehittämiseksi voivat olla esimerkiksi:

- Teiden kuntoa seurataan säännöllisesti käyttäjien toimesta
- Kunnossapitoon liittyvistä tarpeista raportoidaan tiehoitokunnille tai Tienkäyttäjän linjaan
- Osallistutaan yksityistien hallinnoinnin kursseille ja toimitaan aktiivisesti tiekunnissa
- Jaetaan vuosittain kaupungin avustusta yksityisteiden kunnossapitoon
- Tiedotetaan kylien asukkaita mahdollisuuksista ilmoittaa tieliikenteen häiriöistä
- Tie kunta voi ottaa vastuuvakuutuksen mahdollisten vahinkotapausten varalle.
- Tehdään yhteistyötä eri tahojen kanssa riittävän hyvien tietoliikenneyhteyksien saamiseksi kylille
- Tiedotetaan ja koulutetaan asukkaita ja yrityksiä tietoliikenneyhteyksien hyödyntämiseen

TURVALLISUUS

Haja-asutus tai kyläalueella asumisen turvallisuutta parantaa hyvä tietämys siitä, kehen voi ottaa yhteyttä erikoistilanteissa mm. sähköjen katketessa, suurpedon ilmestyessä pihapiiriin, sairastapauksissa tai tulipalon syttyessä. Myös naapurin tai kyläyhdistyksen yhteystiedot voivat auttaa selviytymään ei-akuuteissa tilanteissa.

Kyläyhdistys toimii oman alueensa tiedottamiskanavana myös turvallisuusasioissa:

- Järjestetään tietoiskuja ja lyhyitä kohtaamisia asiantuntijoiden ja kyläläisten kesken turvallisuuteen liittyvistä asioista
- Kootaan ja jaetaan yhteystietoja ja ongelmatilanteita ennaltaehkäiseviä toimintaohjeita (esim. sähkökatkot, myrskyt, katkenneet puut, hinausapu) kyläyhdistyksen tiedostuskanavia käyttäen
- Kootaan ja jaetaan tiedot kylältä löytyvistä pelastusvälineistä (esim. traktorit, moottorisahat)
- Tiedotetaan turvallisuuteen liittyvistä asioista yhteistyössä paikallislehden kanssa
- Nimetään kyläyhdistyksestä henkilöt, joilta voi kysyä kylän turvallisuuteen liittyvistä asioista
- Ilmoitetaan suurpetojen liikkeistä hätäkeskukseen
- Tiedustellaan tarvittaessa paikalliselta Riistanhoitoyhdistykseltä ajankohtaisia petoihin liittyviä asioita
- Tehdään vahinkoilmoitus maaseutuelinkeinoviranomaiselle tai alueelliselle petoyhdyshenkilölle mahdollisista petojen aiheuttamista vahingoista

MAASEUTUASUMISTA TUKEVAT PALVELUT

Keuruun kaupungilla on tavoitteena, että ikääntyneet keuruulaiset tulevat toimeen mahdollisimman pitkään kotonaan. Kotihoidon avulla pyritään turvaamaan kotona asuminen silloin, kun toimintakyky on alentunut siten, että arjesta ja päivittäisistä toiminnoista selviytyminen on vaikeaa. Oman kylän vanhuksista huolehtiminen voi olla yksinkertaisimmillaan esimerkiksi ystävällinen puhelu tai kyydin tarjoaminen yhteiseen kylätahtumaan.

Keuruun kaupungilta on saatavissa painettuna Ikäihmisten palveluopas, josta löytyy muun muassa perusturvaan, perusterveydenhuoltoon, asumiseen ja järjestötoimintaan liittyvää ohjeistusta ja neuvontaa. On hyvä, jos kyläyhdistyksillä on mahdollisuus jakaa painettua opasta sitä tarvitseville.

Keuruun alueella toimii kaupungin järjestämä palvelu- ja asiointiliikennöinti kyliltä keskustaan ja takaisin. Asiointiaika keskustassa on noin kaksi tuntia per reissu. Kyydit ajetaan kerran viikossa klo 9-13

välisenä aikana kyläkohtaisesti sovittuina päivinä ja kellonaikoina. Oman kylän kyytiakataulua voi tiedustella liikennöitsijöiltä.

Kyydit ovat kaikille avoimia ja matkasta peritään Matkahuollon määrittämä kilometriperusteinen taksa. Palvelua voivat käyttää niin vapaa-ajan asukkaat, vakituiset asukkaat kuin satunnaiset kävijätkin. Jos koulukyydissä on tilaa ja autoilijan aikatauluun sopii, voi myös koulukyydin mukana päästä asioille. Asiasta on aina sovittava ao. liikennöitsijän kanssa.

Palveluja markkinoimalla ja hyvällä tiedottamisella turvaamme palvelun jatkuvuuden. Viestintään osallistuvat sekä kyläläiset että kaupungin viranhaltijat. Palvelu- ja asioimiskyytien aikataulut tulisi löytyä kylien tiedotustauluilta sekä yhteisistä tiloista ja niitä on hyvä jakaa muun kylätiedottamisen yhteydessä erilaisissa julkaisuissa.

Kirjastoauto TurboUrpo kiertää haja-asutusalueita Keuruulla. Kirjastoautolla on noin 90 pysäkkiä ja aikataulu jakautuu parittomiin ja parillisiin viikkoihin. Reittikartta, pysäkit ja aikataulut löytyvät Keuruun Kylät internet-sivustoilla olevasta linkistä.

Päivähoitopalveluja tarjotaan kylillä perhepäivähoidon, kunnallisten ja yksityisten päiväkotien kautta. Päivähoitoa tarvitsevien kannattaa olla yhteydessä Keuruun kaupungin sivistyspalvelujen varhaiskasvatuspäällikköön.

Koulukyydit toteutetaan kaupungin sivistyspalvelujen kautta. Toimivia kyläkouluja on Haapamäen taajamassa, Jukojärvellä, Pihlajavedellä, Pohjoislahdella ja Valkealahdessa.

Toimintansa lopettanut kyläkoulu, seurantalo tai muu tyhjäksi jäänyt rakennus voi jatkaa elämäänsä kylän yhteisenä monitoimikeskuksena. Ne voivat tarjota tiloja juhliin ja kokouksiin, leiritoiminnalle, jumpille ja kerhoille, yhdistys- ja yritystoiminnalle sekä muille kylällä järjestettävillä palveluilla. Kaupungin tuki harrastustoiminnan järjestämiseksi kylille (esimerkiksi sähköt hiihtoladulle) on omatoimisuuden ohella tärkeää.

Toimenpiteet maaseutuasumista tukevien palvelujen kehittämiseksi:

- Jaetaan ikääntyneille Ikäihmisten palveluopasta
- Järjestetään ikääntyneille mahdollisuus osallistua kylän tapahtumiin esimerkiksi tarjoamalla kyytiapua
- Kartoitetaan apua tarvitsevat henkilöt ja avun tarpeen luonne
- Tiedotetaan asukkaille kirjastoauton palveluista ja reiteistä
- Tiedotetaan asukkaille asiointiliikenteestä ja koulukyytien hyödyntämismahdollisuudesta

- Suunnitellaan ja toteutetaan toimintaa tyhjiksi jääneisiin koulukiinteistöihin mahdollisuuksien mukaan
- Sovitaan kyläkohtaisesti yksin asuvien ikääntyneiden ”kunnan seuranta” (onko mökissä valot ja milloin)
- Aktivoidaan yhdessä 4H-kerhojen ja kaupungin nuorisopalvelujen kanssa kylillä asuvia nuoria mukaan kylän toimintaan

MEIDÄT TUNNETAAN

TAVOITE: Kylät toimivat aktiivisesti oman alueensa kehittämiseksi, toiminta on suunnitelmallista ja tavoitteellista. Kylien toimintatapoja leimaa avoimuus ja yhteistyöhakuisuus. Keuruun kylät toimivat yhdessä kylien parhaaksi.

MITTARIT: Tavoitteen saavuttamista voidaan mitata esimerkiksi seuraavilla määreillä

- kyläsuunnitelmien hyödynnettävyys, ajantasaisuus ja määrä
- kylän markkinoinnin aktiivisuus
- tiedottamisen säännöllisyys ja tiedotuskanavien ajantasaisuus
- opasteiden ja kylttien kunto
- osallistuminen markkinointitapahtumiin
- palautteen keräämisen säännöllisyys

MARKKINOINTI

Kyllillä on monta tarinaa kerrottavanaan ja kaunista paikka katsottavaksi. Kun kyliin halutaan uusia asukkaita ja kävijöitä, täytyy ”avata ovet ja ikkunat” ja kääntää katseet ulos, pohtia miltä oma tuttu kotipaikka näyttää vieraan silmin. Kylältä ulospäin suuntautuva viestintä onkin tärkeä osa kylämielikuvan rakentamista – olemme sitä mitä lupaamme. Kylämarkkinoinnissa on muistettava, että oma tuttu kylä on vieras uusille tulijoille. Ensimmäinen mielikuva kylästä luodaan vain kerran.

Sellaiset asukkaat, jotka eivät asu kylällä ympäri vuoden, eivät välttämättä tiedä kylän tai Keuruun seudun palveluista. Tästä syystä tiedottaminen on erittäin tärkeää kohdistaa myös kylien vapaa-ajan asukkaisiin. Tiedottaa voi tapahtumista omalla kylällä ja muissa kylissä, kylän ja taajama-alueen tarjoamista palveluista, alueen jätehuollosta ja niin edelleen. Vapaa-ajan asukkailla on hyvä olla käytössään kyläyhdistyksen aktiivijäsenten yhteystiedot ja mikäli yhdistyksellä on käytössään sähköpostirekisteri, omat www- tai facebook-sivut, näitä on myös syytä mainostaa tehokkaina tiedottamiskanavina.

Keuruun kaupunki jakaa joka vuosi toukokuussa laajan vapaa-ajan kiinteistöön yhteispostituksen, joka sisältää runsaasti tietoa alueelta. Kylätiedottaminen voi olla mukana postituksessa. Esimerkiksi kyläalueittain toimivista palvelu- ja asioimiskyydeistä on hyvä kertoa myös vapaa-ajan asukkaille.

Kylämarkkinoinnissa voidaan tuoda esille esimerkiksi:

- Kylän ”nähtävyydet” luonto, uimarannat, kodat ja kylätalot ynnä muut yhteiset paikat
- Kylän yhteinen toiminta: kerhot, jumpat, tapahtumat
- Tontti- ja rakennustarjonta
- Kylän yrittäjät ja palvelut
- Kylällä asuvia ihmisiä ja persoonia
- Paikkoihin liittyviä tarinoita ja historiaa
- Tulevaisuuden suunnitelmia, unelmia ja kuinka ne saavutetaan

Markkinointikeinot:

- Huolehditaan, että kuvin ja tarinoin väritetyt kotisivut ovat ajantasaisena
- Pidetään kyläkalenteri ajantasaisena
- Luodaan rennot facebook-sivut ja päivitetään niitä aktiivisesti
- Huolehditaan tiedottamisesta kyläkylttien ja infotaulujen avulla
- Tiedotetaan ”vapaa tontti” – kylttien avulla
- Huolehditaan, että opasteet ovat kunnossa (tienviitat, opastaulut, merkityt luontokohteet)
- Osallistutaan markkinointitapahtumiin (esim. tonttipäivät, matkamessut)
- Tehdään yhteismarkkinointia esimerkiksi kylien yhteisellä osastolla esimerkiksi Keuruun markkinoiden ja muiden tapahtumien yhteydessä

SUUNNITELMALLISUUS JA SÄÄNNÖLLISYYS

Suunnitelmallinen toiminta on uskottava ja tavoitteisiin pääsemiseksi on luotu realistinen aikataulu, jota toteutetaan tehtävään nimettyjen henkilöiden vastuulla. Suunnitelmat tehdään riittävän pitkällä aikajänteellä. Yhteisiin kokoontumisiin kutsutaan hyvissä ajoin ja tiedottaminen tapahtuu useamman kanavan kautta. Tapaamisten sisältö on laadittu huolella ja tarvittava materiaali toimitetaan osallistujille mahdollisuuksien mukaan etukäteen tutustuttavaksi.

Kylien kehittämisen työvälineinä käytetään kyläkohtaisia kyläsuunnitelmia sekä yhteisesti laadittua kehittämissuunnitelmaa. Kehittämistyön lähtökohta on, että kyläläiset ovat elinympäristönsä parhaita asiantuntijoita. Kyläsuunnitelmien ja kylien kehittämisohjelman päivitystyö sekä tavoitteiden toteutumisen seuraaminen on osa kylätoimintaa. Suunnitelmien ja ohjelman sisältö kulkevat mukana ajassa, turhaksi havaitut toimenpiteet jätetään pois ja uusia otetaan tilalle. Saavutetut tavoitteet

kirjataan ylös ja niistä pidetään kiinni. Tarvittaessa kuitenkin tehdään aina kompromisseja, ”tullaan vastaan” puolin ja toisin.

Keuruu 2017 kunta- ja palvelustrategia

Ote kohdasta; Palveleva Keuruu

Toimiva asukkaiden vuorovaikutus

”Yhtenäinen palautejärjestelmä ja yhteiset tilaisuudet lisäävät vuorovaikutusta asukkaiden ja muissa kunnissa asuvien asiakkaiden kanssa. Yhdistykset jäsenineen ja kuntalaiset asuinalueittain ovat mukana Keuruun kehittämisessä.”

Palautteen antamiseen tarjotaan mahdollisuutta kylillä järjestetyissä tilaisuuksissa. Sekä kyläyhdistysten omaa että kaupungin ja kylien välisen toiminnan tilaa mitataan säännöllisesti. Kyselyistä laaditaan vastausraportti, jonka sisältö käydään läpi kehittämisen ja oppimisen näkökulmasta. Mielipiteen ja palautteen antamisen mahdollisuus vähentää parhaimmillaan valitusten ja väärinkäsitysten määrää. Kyselyn toteuttajina toimivat kyläyhdistykset ja/tai se kaupungin taho, jonka asioita kysely koskee.

Toimenpiteet suunnitelmallisuuden ja palautejärjestelmän kehittämiseksi:

- Toteutetaan kyläsuunnitelmaan merkittviä toimenpiteitä
- Pidetään kyläsuunnitelmat ajan tasalla
- Kerätään palautetta toiminnasta ja kehitetään toimintaa saadun palautteen avulla
- Huolehditaan sääntömääräisten ja muiden tarvittavien kokoontumisien valmistelusta ja järjestämisestä

YHTEISTYÖMME TOIMII

TAVOITE: Aktiivisesti toimiva kyläyhdistys ja toimintaan osallistuvat kyläläiset tuovat virtaa kylälle ja ovat mukana päätöksenteossa. Toiminta on avointa ja mukaansatempaavaa. Asioita tehdään yhdessä koko kylän parhaaksi. Kylät voivat vaikuttaa kaupungin päätöksentekoon ja olla mukana suunnittelemassa kyliä koskevaa toimintaa.

MITTARIT: Tavoitteen saavuttamista voidaan mitata esimerkiksi seuraavilla määreillä

- kylien välisen yhteistyön määrä
- päätöksentekoon liittyvän yhteistyön laatu ja määrä
- opintomatkojen ja niihin osallistuneiden henkilöiden määrä ja tyytyväisyys matkan antiin
- toimintasuunnitelman ajantasaisuus ja käytön määrä toiminnan perustana
- kyläsuunnitelmien ajantasaisuus ja niiden käytettävyys toiminnan suunnittelussa
- jäsenrekisterin ajantasaisuus
- lausuntojen ja aloitteiden vaikuttavuus ja määrä
- päättäjien kylävierailujen vaikuttavuus ja määrä
- päätöksentekoon vaikuttaminen ja osallistuminen (”kylän oma valtuutettu” tai edustaja lautakuntiin)

ASENNE- JA ARVOILMAPIIRI

Vireän kylätoiminnan merkkejä ovat avoimuus, oppiminen ja uudistumiskyky. Kylässä asennoidutaan uusiin ideoihin ja ajatuksiin uteliaasti kuunnellen. Kyläläisten esittämät mielipiteet ja palautteet otetaan vastaan, keskusteluun kannustetaan ja hyvää vuorovaikutusta pidetään kylätoiminnalle tärkeinä tekijöinä.

Toimenpiteet asenne- ja arvoilmapiiirin kehittämiseksi:

- Teemme opintomatkoja ja kylävierailuja toisiin kyliin, otamme myös vieraita vastaan; monistamme parhaita toimintatapoja
- Verkotumme muiden toimijoiden kanssa
- Pidämme kyläsuunnitelmat ajan tasalla ja seuraamme niiden toteutumista kokousten yhteydessä vähintään kerran vuodessa poistamalla turhaa ja lisäämällä uutta
- Olemme omatoimisia ja kannamme vastuuta omasta kylästä
- Kehitämme kyliä osallistumalla aktiivisesti hanketoimintaan

YHDISTYSTEN ROOLI

Vastuullisesti, kaikkia kyläläisiä varten toimiva kyläyhdistys tai -seura ottaa kantaa kylän asioihin, seuraa maailman menoa ja tiedottaa kylää koskevista suunnitelmista kyläläisiä. Kylän sisäinen viestintä on kunnossa; se on säännöllistä, riittävän aktiivista ja monikanavaista. Kylällä toimivat yhdistykset tekevät yhteistyötä, jotta toimijoiden resurssit riittävät paremmin. Mahdollisuuksien mukaan yhdistykset yhdistävät toimintojaan ja fuusioituvat toisiinsa.

Toimenpiteet yhdistysten toiminnan kehittämiseksi:

- Kyläyhdistyksen jäsenrekisteri pidetään ajan tasalla
- Kyläyhdistys käyttää vuosikelloa ja/tai toimintasuunnitelmaa toiminnan tukena
- Kyläyhdistyksen aktiivitoimijat kysyvät muiden kyläläisten mielipidettä
- Etsimme aktiivisesti uusia jäseniä mukaan jakamaan vastuuta yhdistyksen toiminnasta

TUTUSTUTAAN – PÄÄTTÄJÄT JA KYLÄLÄISET

Hyvä vuorovaikutus ja keskusteluyhteys kyläläisten ja päättäjien välillä ovat ensiarvoisen tärkeitä sekä kylien että koko alueellisen kehittymisen kannalta. Eri osapuolien toisiinsa tutustuminen voi olla myös vapaamuotoisempaa ja välittömämpää, yhteisten pöytien ääreen istumista. Kokousta ei aina tarvita; voidaan keksiä hausempia ja rennompiakin tutustumismuotoja!

Hyviä tapoja kehittää vuorovaikutusta kaupungilta kylien suuntaan ovat:

- Kerätään säännöllisesti palautetta kyläläisiltä heitä koskevissa asioissa
- Tiedotetaan valmisteluun tulevista asioista, annetaan etukäteen mahdollisuus ottaa kantaa
- Kuullaan asioiden valmisteluvaiheessa kyläläisten mielipidettä
- Lisätään ennakointia suunnittelussa ja päätöksenteossa

Hyviä tapoja kehittää vuorovaikutusta kyliltä kaupungin suuntaan ovat:

- Esitellään päättäjille kylien toimintaa
- Kutsutaan päättäjät erilaisiin kylätilaisuuksiin
- Järjestetään säännölliset tapaamiset kaikki kylät + kaupunki esim. kaksi kertaa vuodessa
- Tiedotetaan kaupungin viranhaltijoita kylien ajankohtaisista aiheista
- Ollaan itse aloitteentekijöitä käyttämällä esimerkiksi kaupungin tarjoamaa kuntalaisaloite.fi -palvelua

- Otetaan kantaa aktiivisesti ja rakentavasti
- Tehdään virkamiehille hyvin valmisteltuja ja konkreettisia toimenpide-ehdotuksia ja aloitteita
- Toivotetaan tervetulleiksi mukaan toimintaan myös vähemmän aktiiviset kylät
- Kerätään palautetta päättäjiltä, virkamiehiltä ja kyläläisiltä

Molemminpuolinen arvostus kasvaa yhteisen toiminnan myötä. Yhteisen sävelen löytäminen seudun elinvoimaisuuden kehittämiseksi ja ylläpitämiseksi vaatii pitkäjänteistä työtä ja rakentavaa otetta.

OHJELMAN PÄIVITTÄMINEN

Kylien kehittämisohjelmaa toteuttaa, seuraa ja päivittää kyläyhdistysten yhteinen toimielin, kyläparlamentti. Kehittämisohjelma toimii kyläparlamentin käsikirjana, työvälineenä ja suunnannäyttäjänä.

Kyläläisiltä kysytään säännöllisesti palautetta kyläohjelman toteuttamisesta. Uusia ideoita ja toimintatapoja etsitään ja tuodaan aktiivisesti mukaan toimintaan.

Toimenpiteet ohjelman päivittämiseksi ovat esimerkiksi:

- Toteutetaan kyläkysely internetissä joka toinen vuosi
- Tuodaan kyläkyselyistä saadut ajatukset mukaan ohjelmaan ja kylien toimintaan
- Kyläparlamentti kokoontuu säännöllisesti vaihtamaan ajatuksia ja hyviä käytänteitä
- Kyläparlamentti vastaa ohjelman säännöllisestä päivittämisestä
- Kutsutaan kyläläisiä mukaan ohjelman päivitykseen ja tapahtumiin

Kyläparlamentti nimeää toimenpiteiden toteuttajaosapuolet sekä seuraa ohjelmaan kirjattujen tavoitteiden toteutumista. Keuruun kaupungin puolelta yhteistyökumppanina kylien kehittämistyössä toimii Maaseutuhallinnon kehittämisyksikkö.

KYLÄPARLAMENTTI - YHTEISTOIMINNAN JA VAIKUTTAMISEN KANAVA

Keuruun kyläparlamentin toiminta on kyläyhdistysten välistä yhteistoimintaa ja sen perustajajäseniä ovat kyläyhdistysten toukokuussa 2014 keskuudestaan valitsemat kylien edustajat. Kyläparlamentin tehtävä on osallistua aktiivisesti kylien kehittämisohjelmaan kirjattujen toimenpiteiden toteuttamiseen ja seurata tavoitteiden toteutumista.

Kyläparlamentissa mukana olevien kyläyhdistysten toimintaan kuuluu

- koota laajan kylän asukkaat, kylän muut seurat ja yhdistykset mukaan yhteiseen toimintaan
- hoitaa toimintaympäristössään asuvien ihmisten asioita
- valvoa yhteistä etua ja pyrkiä vaikuttamaan yhdessä

Keuruun kyläparlamentin perustajia ovat

- Etelä-Keuruun kyläyhdistys ry
- Haapamäen kyläyhdistys ry
- Karimon kyläyhdistys ry
- Koillis-Keuruun HAKA ry
- Kyläseura Jukojärven Veikot ry
- Liesjärven kyläseura ry
- Riihon kyläyhdistys ry

Kyläparlamentti on kyläyhdistysten luoma toimielin, yhteistoiminnan ja vaikuttamisen kanava, joka ei ole rekisteröity ja jonka toimintaa ohjaa kyläparlamentin perustaneiden kyläyhdistysten yhteisesti hyväksymä toimintamalli ja periaatteet.

TOIMINTA-AJATUS

Tavoitteenamme on turvata Keuruun kylien nykyisten ja uusien asukkaiden mahdollisuus elää, asua ja toimia yrittäjinä maaseudulla.

Edistämme kylät-kylät ja kylät-kunta välistä tiedonkulkua ja yhteistyötä; otamme kantaa, annamme lausuntoja, ideoimme ja välitämme viestiä.

Vaikutamme kyliä koskeviin suunnitelmiin ja päätöksiin, kuten esimerkiksi maankäyttöön, asumiseen, palveluihin ja ympäristöön koskevissa asioissa.

Toimintamme työväline ja suunnannäyttävä on Keuruun kylien kehittämisohjelma 2020.

Toiminta-ajatuksemme peruspilareina ovat: avoimuus, kannustaminen, luottamus ja sitoutuminen.

JÄSENET

Jäseniämme ovat kyläyhdistysten valitsemat edustajat.

Kyläkohtaisia edustajia voi olla useampi, äänestettäessä kullakin kylällä on yksi ääni.

Kaksi kunnan viranhaltijaedustajaa /asiantuntijajäsentä voivat osallistua toimintaan kutsuttuna, aihepiirin vaatiessa.

Kyläparlamentille valitaan kyläedustajien keskuudesta puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja sihteeri.

Jäsenet valitaan kahdeksi vuodeksi kerrallaan.

Jäseneksi ottamisesta päätetään kyläparlamentin kokoontumisessa.

Jäsenyydestä erotaan kirjallisella ilmoituksella.

TEHTÄVÄT

Seuraamme, toteutamme ja päivitämme Keuruun kylien kehittämissuunnitelmaa.

Järjestämme (tarvittaessa) yhteisiä koulutuksia ja tietoiskuja sekä keskustelutilaisuuksia ajankohtaisen aiheen ympärille (kehittämissuunnitelmaan kirjattujen aiheiden pohjalta).

Toteutamme yhteismarkkinointia (esim. kaupungin mökkiläiskirjeen yhteydessä) ja kyselyitä (vapaa-ajan ja vakituisille asukkaille) yhteistyössä kaupungin kanssa.

Välitämme aktiivisesti tietoa kylien ja kunnan välillä.

Teemme aloitteita ja esityksiä kaupunginhallitukselle ja annamme lausuntoja viranomaisille ja muille tahoille.

TOIMINTATAVAT

Kokoonnumme kylissä, kylä kutsuu vieraakseen.

Myös ne kylät, jotka eivät ole mukana kyläparlamentissa saavat tiedotteet ja tapahtumakutsut.

Käsitlemme yhteisiä asioita.

Toimimme joustavasti, mutta tavoitteellisesti.

Käymme säännöllistä vuoropuhelua eri toimijoiden kesken; viestimme suunnitelmallisesti ja aktiivisesti.

Annamme tilaa mielipiteille ja uusille ideoille.

Olemme alueellisesti tasapuolisia.

Politiikka, aatteet, uskonto ja oman edun tavoittelu eivät kuulu kyläparlamentin toimintaan.

KOKOUKSET

Kyläparlamentti pitää vuosittain 2-4 varsinaista kokousta.

Kyläparlamentti kokoontuu puheenjohtajan tai hänen estyneenä ollessa varapuheenjohtajan kutsusta tai kun vähintään puolet kyläparlamentin jäsenistä niin vaatii.

Kyläparlamentti on päätösvaltainen, kun vähintään puolet sen jäsenistä on läsnä. Elleivät puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja ole saapuvilla kokouksessa, valitaan siksi kerraksi joku kyläparlamentin jäsenistä puhetta johtamaan.

Kyläparlamentin kokoukset kutsutaan koolle vähintään seitsemän vuorokautta ennen kokousta.

Kokouksissa pidetään pöytäkirjaa.

Kyläparlamentti pyrkii päätöksissään yksimielisyyteen.

Kyläparlamentin kokouksiin voidaan kutsua tarvittaessa kunnan viranhaltijoita ja luottamushenkilöitä kertomaan ajankohtaisista aiheista tai neuvottelemaan kyliä koskevista asioista.

Kyläparlamentin jäsenille ei makseta kokouspalkkiota. Kyläyhdistykset voivat sovittaessa vastata edustajiensa matka- ym. kustannuksista.

TOIMINTAPERIAATTEIDEN MUUTTAMINEN JA KYLÄPARLAMENTIN PURKAMINEN

Päätös toimintaperiaatteiden muuttamisesta ja kyläparlamentin purkamisesta on tehtävä kyläparlamentin kokouksessa vähintään kolmen neljäsosan (3/4) enemmistöllä annetuista äänistä.

Kokouskutsussa on mainittava toimintaperiaatteiden muuttamisesta tai kyläparlamentin purkamisesta.

Tutustu kylien toimintaan osoitteessa

www.keuruunkylat.fi

Sivuilta löydät myös kyläyhdistysten yhteystiedot.

Keuruun kylien kehittämisohjelma on laadittu Kylävoimaa-projektin (2012-2014) aikana.